

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. T. P., s. r. o.**, M., X. B., IČO: X., zastúpeného JUDr. A. C., advokátkou, N., X. Z., proti žalovanej **JUDr. D. G.**, K., M., správkyni konkurznej podstaty úpadcu G. J., J., B., X. Ž., IČO: X., za účasti vedľajšieho účastníka M. H., a. s., P., X. B., zastúpeného JUDr. P. S., advokátom, M., X. B., **o vylúčenie veci z konkurznej podstaty úpadcu** vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 52 Cbi/52/2006, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 30bo 50/2011-497 z 20. decembra 2011, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 30bo/50/2011-497 z 20. decembra 2011 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky /ako súd odvolací/ uznesením č. k. 30bo/50/2011-497 z 20. decembra 2011 zrušil uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 52Cbi/52/2006-439 z 22. februára 2011. Zrušeným uznesením krajský súd prerušil konanie o vylúčenie veci /nehnutelnosti/ zo spisu konkurznej podstaty úpadcu G. J., do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 23C 61/2001, pretože sa v tomto konaní vyrieši otázka vlastníckeho práva, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie krajského súdu v prejednávanej veci.

V odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že proti uzneseniu krajského súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalovaná, ktoré doplnila podaním z 8. júla 2011. Poukázal na vyjadrenie vedľajšieho účastníka k odvolaniu a skonštatoval, že žalobca sa k odvolaniu nevyjadril. Následne uviedol obsah rozhodnutia krajského súdu a odvolania a uzavrel, že vylučovaciu žalobu je treba odlišovať od žaloby na určenie vlastníckeho práva. Zápisom majetku do súpisu konkurznej podstaty, rovnako ako právoplatným rozhodnutím o jeho vylúčení zo súpisu konkurznej podstaty, nemôže byť nikdy určený vlastník takéhoto majetku. Zápis majetku do súpisu konkurznej podstaty iba deklaruje navonok skutočnosť, že správca konkurznej podstaty považuje takýto majetok za majetok podstaty a nakladá s ním ako s majetkom podliehajúcim konkurzu. Zapísanie určitého majetku do súpisu konkurznej podstaty tak umožňuje správcovi i jeho následné speňažovanie. Právnym prostriedkom ochrany inej osoby /spravidla vlastníka/ proti neoprávnenému zahrnutiu takéhoto majetku do súpisu konkurznej podstaty je práve vylučovacia /excindačná/ žaloba podľa ustanovenia § 19 ods. 2 ZKV.

Rozhodnutie súdu o určení vlastníckeho práva žalobcu taktiež nie je vždy takou právnou skutočnosťou, ktorá by mala sama osebe za následok vylúčenie tejto veci zo súpisu majetku patriaceho do konkurznej podstaty úpadcu. Do konkurznej podstaty náleží nielen majetok, ktorý dlžníkovi patril v deň vyhlásenia konkurzu, alebo ktorý nadobudol počas konkurzu, ale i majetok, ktorého vlastníkom je síce osoba odlišná od úpadcu, avšak právne úkony dlžníka /úpadcu/ týkajúce sa tohto majetku /na základe ktorých dlžník tento majetok previedol na iné osoby/ sú voči veriteľom neúčinné /§ 15 ZKV/. Pokiaľ by právny úkon dlžníka voči jeho veriteľom bol neúčinný, neznamená to súčasne, že by takýto právny úkon dlžníka bol neplatným úkonom. Vlastníkom veci zahrnutej do konkurznej podstaty v dôsledku neúčinnosti právneho úkonu dlžníka zostáva navonok stále osoba, ktorá vec od dlžníka nadobudla. Všeobecným dôsledkom neúčinnosti prevodu vlastníckeho práva je i odpadnutie účinkov prevodu vlastníckeho práva, a to ako účinkov zániku vlastníctva /na strane prevodcu/, tak i účinkov nadobudnutia vlastníctva /na strane nadobúdateľa/. V zásade platí, že vlastníctvo k vylučovanej veci súd rieši ako otázku predbežnú, v dôsledku čoho neboli splnené podmienky na prerušenie konania podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. a preto najvyšší súd napadnuté uznesenie podľa § 221 ods. 1 O. s. p. zrušil.

Žalobca sa s uvedeným rozhodnutím odvolacieho súdu neuspokojil a podal proti nemu dovolanie z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p. – v konaní došlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. a podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. – konanie je postihnuté inou

vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedol, že o vadu, ktorá je z hľadiska ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Odňatie možnosti konať pred sudom spočíva podľa žalobcu v úplnom znemožnení realizácie procesných práv žalobcu postupom odvolacieho súdu.

Konštatovanie odvolacieho súdu, že žalobca sa k odvolaniu nevyjadril nie je správne, nakoľko žalobca sa k odvolaniu žalovanej vyjadril podaním z 26. 05. 2011, preukázateľne doručeným Krajskému súdu v Banskej Bystrici dňa 15. 06. 2011, čoho dôkazom je údaj na doloženej doručke. Neevidovanie žalobcovho vyjadrenia k odvolaniu, mala za následok, že odvolací súd sa nevysporiadal so skutočnosťami a argumentmi žalobcu v uvedenom vyjadrení. Občiansky súdny poriadok na viacerých miestach garantuje účastníkom súdneho konania právo vyjadriť sa ku všetkým skutkovým a právnym otázkam. Tomuto právu zodpovedá povinnosť súdov sa riadne vysporiadať so všetkými skutočnosťami, ktoré účastníci konania uviedli a ktoré majú pre rozhodnutie vo veci rozhodujúci význam.

Odignorovanie vyjadrenia žalobcu k odvolaniu žalovanej odvolacím súdom pri vydávaní rozhodnutia je podľa žalobcu aj porušením princípu kontradiktórnosti a princípu rovnosti zbraní /keďže žalovaná ako aj vedľajší účastník sa k veci vyjadrili/ ako základných definičných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie /čl. 46 až 50 Ústavy Slovenskej republiky/. Uvedeným postupom odvolacieho súdu sa žalobcovi odňalo jeho základné právo vyjadriť sa k podanému návrhu a tak argumentovať voči všetkým skutkovým a právnym skutočnostiam. Toto pochybenie malo taktiež za následok, že odvolací súd sa v napadnutom rozhodnutí vôbec nevysporiadal s argumentáciou žalobcu, čím tiež porušil žalobcove právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. V dôsledku takéhoto postupu odvolacieho súdu je konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, zaťažené vadou, spôsobujúcou jeho nezákonnosť. Preto navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na nové konanie.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu poukázala na ustanovenie § 209a ods. 1 O. s. p. v zmysle ktorého, len ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej sú účastníci súdom vyzvaní, aby sa k doručenému odvolaniu vyjadrili. So zreteľom na uvedené je potom právne bezvýznamné, či sa účastník vyjadril alebo nevyjadril k odvolaniu, ktoré nesmeruje proti rozhodnutiu vo veci samej.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací /§ 10a ods. 2 O. s. p./, po zistení, že dovolanie je prípustné /§ 237 písm. f/ O. s. p./, preskúmal napadnuté rozhodnutie v rozsahu stanovenom § 242 O. s. p. a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa /§ 236 ods. 1 O. s. p./. Podmienky prípustnosti dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu upravujú ustanovenia § 237 až § 239 O. s. p.

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu o prerušení konania. Prípustnosť dovolania proti takému rozhodnutiu nevyplýva z ustanovenia § 239 O. s. p. Dovolací súd preto skúmal, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. a § 242 ods. 1 O. s. p. Ustanovenie § 237 O. s. p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovia nie je predmet konania významný. Ak rozhodnutie trpí niektorou z väd uvedených v § 237 O. s. p. dovolací súd zruší rozhodnutie odvolacieho súdu i keď dovolateľ toto pochybenie nenamietal. Rovnako postupuje i v prípade, ak dovolanie nie je v zmysle § 238 a § 239 O. s. p. prípustné. Pri skúmaní či konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté uznesenie, nie je postihnuté niektorou z väd taxatívne vymedzených v § 237 O. s. p., sa bolo potrebné zaoberať otázkou opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, podľa ktorého mu v prejednávanej veci bola odňatá možnosť konať súdom /§ 237 písm. f/ O. s. p./, keď odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa o prerušení konania zrušil, pričom sa nevysporiadal so skutočnosťami a argumentmi žalobcu uvedenými v jeho vyjadrení k odvolaniu zo dňa 26. 05. 2011, čím sa mu odňalo jeho základné právo vyjadriť sa k podanému návrhu a tak argumentovať voči všetkým skutkovým a právnym skutočnostiam.

Podľa ustálenej judikatúry súdov odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p. rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd /sp. zn. III. ÚS 156/2006, sp. zn. III. ÚS 331/2004, sp. zn. II. ÚS 174/2004/.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

V zmysle judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu /sp. zn. I. ÚS 4/1994/.

Koncept spravodlivého súdneho konania vnímaný v rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj v judikatúre Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. II. ÚS 116/2009, sp. zn. III. ÚS 199/2008, sp. zn. IV. ÚS 186/2009) vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť za podmienok, ktoré ju nestavajú do podstatne nevýhodnejšej pozície – proti jej protistrane (napr. Nideröst - Huber proti Švajčiarsku, 18. februára 1997, ods. 23, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997 - 1). Okrem tejto požiadavky koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktóme konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť, nielen predložiť všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené (účastníkmi), alebo zabezpečené (súdom) s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa k nim (M. a ďalší proti Českej republike, č. 61811/00, K. a ďalší proti Českej republike, č. 35376/97, 3. marec 2000). Za súčasť práva na spravodlivý proces je treba preto považovať právo účastníkov konania na doručenie procesných vyjadrení ostatných účastníkov.

Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 27. apríla 2010 vo veci H. a ďalší proti Slovenskej republike uviedol, že „...význam požiadavky, aby bolo vyjadrenie zaslané všetkým účastníkom konania spočíva v potrebe zabezpečenia, aby procesné strany mali vieru vo výkon spravodlivosti a aby im nebola odopretá možnosť vyjadriť sa ku skutočnostiam, ktoré by mohli ovplyvniť rozsudok súdu.“ Nedoručenie vyjadrenia účastníka konania druhému účastníkovi konania vytvára stav nerovnosti účastníkov v konaní pred súdom, čo je v rozpore

s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasťou práva na spravodlivý proces.

Ústava Slovenskej republiky v článku 47 ods. 3 garantuje rovnosť účastníkov v konaní pred súdom. Rovnosť účastníkov v súdnom konaní ako prirodzený dôsledok rovnosti všetkých občanov bližšie charakterizuje § 18 prvá veta O. s. p., podľa ktorého účastníci majú v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie. Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody voči protistrane.

Zásada rovnosti účastníkov vyžaduje, aby jej uplatňovanie bolo koherentné vo všetkých štádiách občianskeho súdneho konania. Obaja účastníci majú právo na efektívny opravný prostriedok a na odvolacie konanie bez faktických a právnych prekážok.

Z obsahu spisu vyplýva, že vyjadrenie žalobcu k odvolaniu žalovanej zo dňa 11. marca 2011 došlo na Krajský súd v Banskej Bystrici 15. júna 2011. Toto vyjadrenie poslal krajský súd podaním zo 16. júna 2011 /č. 1. 487/ na vedomie žalovanej. Žalovaná sa k uvedenému podaniu žalobcu vyjadrila podaním z 8. júla 2011 /č. 1. 473/. Odvolací súd sa podaniami žalovanej a vedľajšieho účastníka k odvolaniu vo svojom rozhodnutí zaoberal a toto uviedol aj do obsahu odôvodnenia svojho rozhodnutia. V danej veci však vyjadrenie žalobcu k odvolaniu zostalo opomenuté, v dôsledku čoho musel dovolací súd v tejto súvislosti konštatovať, že odvolacie konanie nie je možné považovať za spravodlivé.

Preto najvyšší súd dospel k záveru, že došlo k porušeniu základného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 47 ods. 3, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a žalobcovi bola odňatá možnosť konať pred súdom /§ 237 písm. f/ O. s. p./.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 243b ods. 2 O. s. p. dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Úlohou odvolacieho súdu v ďalšom konaní bude náležite vysporiadať sa so všetkými námietkami žalobcu uvedenými vo vyjadrení k odvolaniu.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 5 : 0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, 30. augusta 2012

JUDr. Viera Pepelová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: H.